

หลวงปู่ขาว อนาลโย

วัดถ้ำกลองเพล อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู

คัดลอกจาก : <http://www.manager.co.th/budish/kaewmanee7.html>

ชาติกำเนิดและชีวิตปฐมวัย

หลวงปู่ขาว อนาลโย วัดถ้ำกลองเพล อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู นามเดิมชื่อ ขาว โครเถา เกิดเมื่อวันอาทิตย์ที่ 28 ธันวาคม 2431 ที่บ้านชะเนง ตำบลหนองแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ

โยมบิดาชื่อ พั่ว โยมมารดาชื่อ รอด โครเถา มีพี่น้องร่วมท้องเดียวกัน 7 คน ท่านเป็นคนที 4 อาชีพหลักของครอบครัว คือ ทำนาและค้าขาย เมื่อท่านอายุได้ 20 ปี บิดามารดาได้จัดให้มีครอบครัว ภรรยาของท่านชื่อ นางมี และได้มีบุตรด้วยกัน 3 คน ซึ่งต่อมาได้แยกทางกัน

ท่านเป็นผู้มีนิสัยเด็ดเดี่ยวเอาจริงเอาจังมาก ประกอบกับความมีศรัทธาต่อหลักธรรมคำสอนในพระพุทธศาสนา ซึ่งสอนให้คนทำจริง ในสิ่งที่ควรทำ เมื่อท่านได้บวชในพระพุทธศาสนา ท่านจึงรู้สึกซาบซึ้งในหลักธรรมมากยิ่งขึ้นโดยลำดับ

ชีวิตสมณะ การแสวงหาธรรม และปฏิบัติ

ชีวิตสมณะของท่าน เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ.2462 เมื่อท่านอายุได้ 31 ปี โดยอุปสมบทที่วัดโพธิ์ศรี บ้านบ่อชะเนง ตำบลหนองแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ โดยมีท่านพระครูพุทธสิริศักดิ์เป็นพระอุปัชฌาย์ มีพระอาจารย์บุญจันทร์ เป็นพระกรรมวาจาจารย์

เมื่ออุปสมบทแล้ว ท่านได้จำพรรษาที่วัดโพธิ์ศรี เป็นเวลา 6 พรรษา เนื่องจากท่านได้บังเกิดศรัทธาในปฏิบัติของพระอาจารย์มั่น หลวงปู่จึงได้ญัตติเป็นพระธรรมยุติ เมื่อปี พ.ศ.2468 อายุได้ 37 ปี ณ พัทธสีมา วัดโพธิ์สมภรณ์ จังหวัดอุดรธานี โดยมีพระธรรมเจดีย์ (จูม พนฺธุโล) เป็นพระอุปัชฌาย์ แล้วได้จำพรรษาอยู่ที่จังหวัดอุดรธานี เป็นเวลา 8 ปี

จากนั้นได้เดินธุดงค์ตาม ท่านพระอาจารย์หลวงปู่มั่น ภูริทัตโต ไปปฏิบัติธรรมในสถานที่ต่างๆ ท่านออกเดินทางทุกปี และได้สมทบกุศลกันไปแทบทุกภาคของประเทศ

นอกจากนี้ ท่านยังได้เคยเดินธุดงค์ร่วมกับ หลวงปู่ฝั้น อาจาโร หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม หลวงปู่ชอบ ฐานสโม เป็นเวลาร่วมกันหลายปีอีกด้วย

ท่านได้สร้างบารมีอยู่ในป่าเขาเป็นเวลายาวนาน มีประสบการณ์มากมายเกี่ยวกับสัตว์ป่าทั้งหลาย เช่น สิง ค่าง ช้าง เสือ เวลาท่านนึกถึงอะไร สิ่งนั้นมักจะมา ตามความรำพึง นึกคิดเสมอ เช่น นึกถึงช้าง ว่าหายหน้าไปไหนนานไม่ผ่านมาทางนี้เลย พอตกกลางคืน คึกๆ ช้างก็จะมาหาจริงๆ และ เดินตรงมายัง กุฏิที่ท่านพักอยู่ พอให้ท่านทราบว่าเขามาหา แล้ว ช้างก็จะกลับเข้าป่าไป เวลาที่ท่านนึกถึงเสือ ก็เช่นกัน นึกถึงตอนกลางวัน ตก กลางคืนเสือกก็มาพ่นพ่น ภายในวัดบริเวณที่ท่านพักอยู่

คุณหมอวย เกตุสิงห์ เขียนไว้ในประวัติอาพาธ ซึ่งเป็นภาคผนวกของหนังสืออนาลโยวาท ว่า เวลาท่านไม่สบายอยู่ในป่าเขา มักจะไม่ใช้หยูกยาอะไรเลย จะใช้แต่ธรรม โอสธ ซึ่งได้ผลทั้งทางร่างกายและจิตใจไปพร้อมๆ กัน ท่านเคยระงับไข้ด้วยวิธีภูานามาหลายครั้ง จนเป็นที่มั่นใจต่อการพิจารณาเวลาไม่สบาย

ท่านพระอาจารย์หลวงตามหาบัว เล่าถึง หลวงปู่ขาว ในหนังสือ "ปฏิปทาของพระอุดมการณ์ฐานสายพระอาจารย์หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต" ว่าหลวงปู่ขาว ได้บรรลุนิพพานในราวพรรษาที่ 16-17 ในสถานที่ซึ่งมีนามว่าโรงขอ แห่งอำเภอฟั่ว จังหวัด เชียงใหม่ โดยได้เขียนเอาไว้ว่า

"เย็นวันหนึ่ง เมื่อปิดกวาดเสร็จ หลวงปู่ขาว ออกจากที่พักไปสรงน้ำ ได้เห็นข้าวในไร่ ชาวเขา กำลังปลูกเหลืองอร่าม ทำให้เกิดปัญหาขึ้นมาในขณะนั้นว่า ข้าวมันงอกขึ้นมา เพราะมีอะไรเป็นเชื้อพาให้เกิด ใจที่พาให้เกิดตายอยู่ไม่หยุด ก็น่าจะมีอะไรเป็นเชื้ออยู่ ภายในเช่นเดียวกันกับเมล็ดข้าว เชื่อนั้น ถ้าไม่ถูกทำลายเสียที่ใจ ให้สิ้นไป จะต้องพาให้เกิดตายอยู่ไม่หยุด ก็แล้วอะไรเป็นเชื้อของใจเล่า ถ้าไม่ใช่กิเลสอวิชชา ตัณหาอุปาทาน ท่านคิดทบทวนไปมา โดยถืออวิชชา เป็นเป้าหมาย แห่งการวิพากษ์วิจารณ์ พิจารณาย้อน หน้าถอยหลัง อนุโลมปฏิโลมด้วยความสนใจอยากรู้ตัวจริงแห่งอวิชชา นับแต่ห้วงคำนึก ถึง ไม่ลดละการพิจารณาระหว่างอวิชชา กับ ใจ จนสว่างจึงตัดสินใจกันลงได้ด้วย ปัญญา อวิชชาขาดกระเด็นออกจากใจไม่มีอะไรเหลือ

การพิจารณาข้าว ก็มายุติกันที่ข้าวสุก หมดการงอกอีกต่อไป การพิจารณาจิต ก็มาหยุดกันที่ อวิชชาดับ กลายเป็นจิตสุกขึ้นมา เช่นเดียวกับ ข้าวสุก จิตหมดการก่อกำเนิด เกิดในภพต่างๆอย่างประจักษ์ใจ สิ่งที่เหลือให้ชมอย่างสมใจ คือ ความบริสุทธิ์แห่งจิต ล้วน ๆ ในกระท่อมกลางเขามีชาวป่าเป็นอุปัฏฐากดูแล

ขณะที่จิตผ่านดวงหน้าปากเลศวิญญูไปได้ แล้วเกิดความอัศจรรย์อยู่คนเดียวตอนสว่าง พระอาทิตย์ก็เริ่มสว่างบนฟ้า ใจก็เริ่มสว่างจากอวิชชา ขึ้นสู่ธรรมอัศจรรย์ ถึงวิมุตติหลุดพ้นในเวลาเดียวกันกับพระอาทิตย์อุทัย ช่างเป็นฤกษ์งามยามวิเศษเสียจริง

ท่านได้รุดงค์จาริกไปตามถิ่นต่าง ๆ จนในที่สุดก็มาพำนักจำพรรษาอยู่ที่ วัดถ้ำกลองเพลอำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู เมื่อ พ.ศ.2501 จวบจนมรณภาพ เมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม พ.ศ.2526

คุณหมออวย เกตุสิงห์ ได้เล่าเกี่ยวกับปัจฉิมกาลของท่านไว้ในหนังสือ อนาลโยวาท ว่าท่านทุกข์พลภาพอยู่ถึง 9 ปี แต่สุขภาพจิตยังดี มีนิสัยรื่นเริง ติดตลก ในระยะสามปีสุดท้าย นัยน์ตาของท่านมีตสนิทเพราะต้อแก้วตา หรือ ต้อกระจก หูก็ตึงมาก เพราะหินปูนจับกระดูก แต่ท่านก็มีได้เดือรื้อนใจ และสามารถบอกกำหนด อายุขัยของตนเองได้ว่า จะมรณภาพอายุ 96 ปี ซึ่งก็เป็นจริงดังที่ท่านได้กล่าวไว้

ในวันพระราชทานเพลิงศพหลวงปู่ขาว เมื่อวันที่เสาร์ที่ 11 กุมภาพันธ์ 2527 ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินมาเป็นองค์ประธาน พร้อมด้วย สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ และ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี นั้น ปรากฏว่า วัดถ้ำกลองเพล ซึ่งมีอาณาบริเวณหลายพันไร่ กลับคับแคบไปถนัดใจ ประชาชนจากทั่วทุกสารทิศหลั่งไหลกันมาถวายสักการะสรีระร่างของท่านนับเป็นจำนวนแสนคน นับเป็นประวัติดการณ์สูงสุดของประเทศทีเดียว

ธรรมโอวาท

ต่อไปนี้เป็นส่วนหนึ่งของพระธรรมเทศนาของท่าน ที่ได้เทศน์โปรดพระเณรและญาติโยม ณ บ้านยอชะเนง (บ้านเกิดของท่าน) "คนเกิดมาไม่เหมือนกัน เพราะมีความประพฤติที่ต่างกัน ผู้ที่เขาประพฤติดี รักษาศีล มีการให้ทาน มีการสดับรับฟังพระธรรม เขาจึงมีปัญญาดี มีการศึกษาเล่าเรียนดี

การจำแนกสัตว์ให้ดีให้ชั่วต่าง ๆ กัน มันเป็นเพราะกรรม ถ้ามันยังทำกรรมอยู่ ก็ต้องได้รับผลกรรมทั้งกรรมดีกรรมชั่ว มันต้องได้รับผลตอบแทน เหตุนี้ เราจึงควรทำกุศล รักษาศีลให้บริสุทธิ์สมบูรณ์ แล้วทำสมาธิจะมีความสงบสงัด จิตรวมลงได้ง่าย เพราะมันเย็น มันราบรื่นดีไม่มีลุ่มไม่มีดอน

จงพากันทำไปใน อิริยาบถทั้งสี่ นั่ง นอน ยืน เดิน อะไรก็ได้ แล้วแต่ความถนัด
แล้วแต่จริต อันใดมันสะดวกสบายใจ หายใจดี ไม่ขัดข้องฝืดเคือง อันนั้นควรเอาเป็น
อารมณ์ของใจ

พุทฺโธ พุทฺโธ หมายความว่า ให้ใจยึดเอาพุทฺโธเป็นอารมณ์ เพื่อป้องกันไม่ให้จิตออกไป
ไปสู่อารมณ์ภายนอก เพราะอารมณ์ภายนอกมันชอบไปจดจ่ออยู่กับ รูป เสียง กลิ่น รส
สัมผัส ความถูกต้องทางกาย หากทุกสิ่งทุกอย่างมันไปจดจ่ออยู่ที่นั่น จิตมันจะไม่รวมลง
นี่แหละ เรียกว่า มาร คือ ไม่มีสติ อย่าให้จิตไปจดจ่ออย่างนั้น ให้มาอยู่กับผู้รู้ ให้น้อมเอา
พระพุทฺธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ เป็นอารมณ์ จะอยู่ในอิริยาบถใด ก็ให้มีความเพียร

ผู้ที่ภาวนาจิตสงบลงชั่วช้างพับหู งูเลบสิ้น ชั่วไก่คินน้ำ นี่ อานิสงส์อักโข ให้ตั้งใจทำ
ไป การที่จิตรวมลงไปบางครั้ง มี 3 ขั้นสมาธิ คือ ขณิกสมาธิ อุปจารสมาธิ อัปปนาสมาธิ

หากรวมลง ขณิกสมาธิ เราบริกรรมไป พุทฺโธ หรืออะไรก็ตาม จิตสงบไปสบายไป
สักหน่อยมันก็ถอนขึ้นมา ก็คิดไปอารมณ์เก่าของมันนี่

ส่วนหากรวมลงไปเป็น อุปจารสมาธิ ก็นานหนอยกว่าจะถอนขึ้นไปสู่อารมณ์อีกให้
ภาวนาไปอย่าหยุดอย่าหย่อน ค่อยเป็นค่อยไป ไม่ต้องไปนึกคาดหวังอะไร อย่าให้มีความ
อยาก เพราะมันเป็นตัณหา ตัวขวางกั้นไม่ให้จิตรวม ไม่ต้องไปกำกับว่า อยากให้เป็น
อย่างนั้นอย่างนี้ การอยากให้จิตรวมลง เหล่านี้แหละเป็นนิรณัตถ์ร้าย

ให้ปฏิบัติความเพียรไม่หยุดหย่อน เอาเนื้อและเลือด ตลอดจนชีวิตถวายบูชา
พระพุทฺธเจ้าพระธรรม และ พระสงฆ์ เราจะเอาชีวิตจิตใจ ถวายบูชาพระรัตนตรัย
ตลอดจนวันตาย นี่ก็เป็นมัชฌิมาปฏิปทา แล้วจิตจะรวมลงอย่างไร เมื่อไร ก็จะเป็นไปเอง
เมื่อใจเป็นกลาง ปล่อยวาง สงบถูกส่วน"

ปัจฉิมบท

ท่านพระอาจารย์หลวงตามหาบัว ได้พรรณนาถึงเมตตาธรรม และ ตปธรรม ของ
หลวงปู่ขาว ไว้ในหนังสือ ปฏิปทาของพระธุดงค์กรรมฐาน สายท่านพระอาจารย์มั่น ภู
ริทฺตฺโต มีข้อความตอนหนึ่งว่า

"ท่านอาจารย์องค์นี้มี ความเด็ดเดี่ยวมาก การนั่งภาวนาตลอดสัปดาห์ท่านทำได้สบาย
มาก ถ้าไม่เป็นผู้มีใจกล้าหาญ กัดเหล็กกัดเพชรจริง ๆ จะทำไม่ได้ จึงขอชมเชย

อนุโมทนากับท่านอย่างถึงใจ เพราะเป็นที่แน่ใจในองค์ท่านร้อยเปอร์เซ็นต์ว่า เป็นผู้สิ้น
ภพสิ้นชาติอย่างประจักษ์ใจทั้งที่ยังครองขันธอยู่"

ในบทความภาคผนวกตอนหนึ่งของหนังสือ อนุบาลโยวาท ได้เล่าถึงเหตุการณ์ในครั้ง
หนึ่งว่า"วันหนึ่ง มีชายแปลกหน้าวัยฉกรรจ์ผู้หนึ่ง ปรากฏกายขึ้นที่วัด ขอเข้านมัสการ
ท่านอาจารย์ พอได้พบก็ตรงเข้าไปกราบถึงที่เท้า แล้วเอ่ยปากขอบพระคุณที่ท่านช่วยเขา
ให้พ้นจากโทษมหันต์ พร้อมเล่าว่า เขาเป็นทหาร ไปรบที่ประเทศลาว เป็นเวลานาน พอ
กลับมาบ้าน ก็ได้รู้ว่าภรรยาอกใจ จึงโกรธแค้น เตรียมปืนจะไปยังที่ทั้งคู่ แต่ยังไม่ทัน
ได้กระทำเช่นนั้น เพราะกินเหล้าเมา แล้วหลับฝันไปว่า มีพระแก่องค์หนึ่งมาขอ
บิณฑบาตความอาฆาตโกรธแค้น และเทศน์ให้ฟังถึงบาปกรรมของการฆ่า จนเขายอมยก
โทษให้อภัย ละความพยาบาท ได้ถามในฝัน ได้ความว่า พระภิกษุองค์นั้น ชื่อ ขาว มาแต่
เมืองอุดรฯ พอตื่นขึ้นจึงออกเดินทางมาเสาะหาท่าน จนได้พบที่วัด เช่นนี้"

หลวงปู่ขาว ท่านกล่าวอนุโมทนา แล้วอบรมต่อไปให้เข้าใจหลักธรรม ตลอดจนผล
ของการงดเว้นจากการฆ่า ทำให้ชายผู้นั้นซาบซึ้งในรสพระธรรม จนตัดสินใจที่จะ
อุปสมบทต่อไป

เรื่องนี้ เป็นหลักฐานว่า ความเมตตาของท่านเปี่ยมล้น และครอบคลุมอาณาบริเวณ
กว้างขวางเพียงใด

อนุสรณ์สถานที่ถือว่าสำคัญที่สุดของ หลวงปู่ขาว ก็คือ วัดถ้ำกลองเพล อันเป็น
สถานที่ท่านพำนักจำพรรษามาตั้งแต่ พ.ศ.2501 จนกระทั่งมรณภาพ เมื่อ พ.ศ.2526 ท่าน
ดูแลบริเวณวัดซึ่งมีเนื้อที่กว่าพันไร่ ให้เป็นป่าร่มรื่นบนลากันเขา มีโขดหินขนาดใหญ่
มากมาย เป็นเพียงผาธรรมชาติที่งดงาม ด้านหลังเป็นอ่างเก็บน้ำ ชื่อ อ่างอาราม ซึ่งเป็น
โครงการชลประทานพระราชดำริของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ฯ

จุดเด่นของ วัดถ้ำกลองเพล คือ พิพิธภัณฑ์อัฐบริขาร หลวงปู่ขาว อนุบาลโย ซึ่งสร้าง
เสร็จตั้งแต่ พ.ศ.2531 เป็นสิ่งก่อสร้างที่มีลักษณะสวยงาม ควรแก่การศึกษา และเคารพ
บูชาเป็นอย่างยิ่ง"ปู่ชา จ ปู่ชนิยานัน เอตมมุนฺคฺลมฺตฺตมฺ"